

Armsad sõbrad

Inimesed eelkõige: Euroopa uus suund – see on meie manifest Euroopa kodanikele Euroopa Parlamendi valimisteks, mis toimuvad 4.-7. juunini 2009. Meie manifesti on ühehäälselt vastu võtnud 33 sotsialistlikku, sotsiaaldemokraatlikku, leiboristlikku ja progressiivsete demokraatide parteid, kes kõik kokku moodustavad Euroopa Sotsiaaldemokraatliku Partei. See siin on meie ühine tegevusprogramm. Manifest väljendab inimeste tegelikke muresid. Meie vastame sellele omapoolse konkreetse tegevuskavaga, et anda Euroopale uus suund.

Oleme avalike konsultatsioonide käigus Euroopa ametiühingute, mittetulundusühingute ja fondidega kuulanud ära inimeste seisukohad meie prioriteetide suhtes. Siinkohal anname vastused neile küsimustele: oma manifesti – inimeste manifesti.

Rohkem kui kunagi varem tähendavad Euroopa valimised poliitiliste valikute tegemist. Tuleb teha valik, kas toetada meie nägemust progressiivsest Euroopast, võidelda aktiivselt Euroopa kodanike parema tuleviku eest: majandussurutisest hoolimata tagada tööhõive ja elustandard, võidelda kliimamuutusega, edendada tänapäeva globaalses maailmas sotsiaalset õiglust, julgeolekut ja õiglustunnet. Või siis valida konservatiivne, regressiivne Euroopa, kus meie riikide ja inimeste tulevik on jäetud turumajanduse ning nende jõudude meelevalda, kelle üle puudub demokraatlik kontroll.

Pöördume Euroopa kodanike poole, et nad oma häält andes teeksid valiku muutuse kasuks. Häälitage nii, et kõige tähtsamal kohal oleksid inimesed. Häälitage Euroopale uue suuna andmise poolt.

Siiralt teie

Poul Nyrup Rasmussen
Euroopa Sotsiaaldemokraatliku Partei president

Inimesed eelkõige Euroopa uus suund

2009. aasta Euroopa Parlamendi valimistel tuleb valijail teha otsustav poliitiline valik.

Ajal, kui Euroopa rahvaste ees seisavad enneolematud väljakutsed – üleilmsest finantskriisist tingitud majanduslangus ja tööpuuduse kasv, kõrged toidu- ja kütusehinnad, kahanev ostujõud ning üha suurem vaesusoht, kliimamuutus ning julgeolekuprobleemid, mis ulatuvad terrorismist kuritegevuseni – tähendab see valikut poliitiliste parteide vahel, kellel kõigil on Euroopa Liidu tuleviku kohta erinevad nägemused.

Valida tuleb sotsiaaldemokraatide progressiivse Euroopa-nägemuse, kus kodanikud, liikmesriigid ja institutsioonid omavahel koostööd teevad, et tegeleda Euroopa rahvaste jaoks kõige rohkem muret tekitavate küsimustega, ning konservatiivse Euroopa-nägemuse vahel, kus Euroopa riikide ja rahvaste tulevik jäetakse turu meelevalda..

Euroopa Sotsiaaldemokraatlik Partei on pühendunud õiglasema ja turvalisema ühiskonna loomisele, lähtudes eelkõige inimestest.

Tänapäeva üha enam üksteisega seotud maailmas ei suuda ükski riik globaalprobleeme üksi lahendada. Finantskriis ning sellele järgnenud majandussurutis näitavad ilmselgelt, et maailma teises nurgas toimunud sündmustel võivad olla laastavad tagajärjed meie endi kodupaigale. Kooskõlastatud tegevus Euroopas on elulise tähtsusega, et toime tulla finantskriisi tagajärgedega. Euroopa Liidu vastased oleksid meie riike nõrgestanud, sest peaksime kriisiga võitlema ilma partnerite või institutsioonide koordineeritud ühistevõimetusega.

Meie jaoks on Euroopa Liit üleilmastumise ajastu elutähtis ühendus. Ta annab riikidele tugevamad positsioonid, et lahendada lokaalsete mõjudega globaalseid probleemide. Me vajame Euroopas ühiste probleemide lahendamiseks ning inimeste elujärje parandamiseks aktiivsemat koostööd. Lissaboni leppe jõustumine, mille peavad ratifitseerima kõik ELi liikmesriigid, võimaldaks Euroopal eesisevate ülesannetega demokraatlikumalt, läbipaistvamalt ja paremini toime tulla.

Esimestest Euroopa Parlamendi otsestest valimistest on nüüdseks möödunud juba 30 aastat. Parlamendil on oluline osa, et viia ellu meie eesmärk Euroopa Liidust kui ühendusest, kus kõige tähtsamal kohal on inimesed. Euroopa Sotsiaaldemokraatlik

Partei teeb teie hääle kuuldavaks, toetab teie huve ning võitleb teie ürituse eest. Me pühendume:

- 1. Majanduse taaskäivitamisele ning uute finantskriiside vältimisele**
- 2. Uue sotsiaalse Euroopa loomisele, pakkudes inimestele õiglasemat kokkulepet**
- 3. Euroopa kujundamisele juhtivaks jõuks kliimamuutuse vastases võitluses**
- 4. Soolise võrdõiguslikkuse kaitsmisele Euroopas**
- 5. Efektive migratsioonipoliitika väljatöötamisele Euroopas**
- 6. Euroopa osatähtsuse suurendamisele rahu-, julgeoleku- ja arengupartnerina**

Progressiivsed vasak- ja vasaktsentristlikud valitsusparteid on nii regionaalsel kui riiklikul tasandil asunud juba inimeste elukorraldust muutma. Seal, kus valitsuses on vasakpoolsed, näeme ka selgeid tulemusi, milleks sotsialistid ja sotsiaaldemokraadid on suutelised.

Viimase viie aasta jooksul on Euroopas domineerinud konservatiivid, seda nii enamikes ELi liikmesriikides kui ka ELi institutsioonides. Mida nad on suutnud seal korda saata? Kas nad on üleilmse finantskriisiga tegelenud? Kas neil on jagunud tähelepanu kasvavatele toidu- ja energiahindadele? Kas nad on võidelnud vaesuse ja ebavõrdsusega? Kas on tegemist õiglasema ühiskonnaga võrreldes viie aasta taguse ajaga? Kas nad on toetanud meie algatusi pakkuda rohkem ja paremaid töökohti? *Nemad jälgivad turusituatsiooni. Meie järgime oma veendumusi.*

Konservatiivid räägivad tihtipeale majanduslikust ja sotsiaalsest kriisist, justkui oleksid need möödapääsmatud nähtused, nagu oleks tegemist mingi loodusseadusega. Kuid siin ei ole midagi vältimatut. Küsimus on poliitilistes valikutes. Me elame globaalsete muutuste ja riskide ajastul, aga ka võimalusterohkel ajastul. Me peame edendama Euroopas tihedamat koostööd, et igaüks saaks üleilmastumisest kasu. *Nemad väidavad, et turuga peab kohanduma. Meie väidame, et tulevikku peab kujundama.*

Progressiivsete reformide elluviimiseks vajame Euroopas progressiivse enamuse tugevat toetust, et tagada Euroopa kodanike ja ühiskonna kui terviku heaolu tulevikus. Reformid on vajalikud, et terves Euroopas leevendada inimeste pingeid, kes peavad hakkama saama majanduslikust surutisest tingitud igapäevaste toimetulekumuredega, elamiskulude kasvu ja suureneva tööpuudusega Euroopas on töötute arv kasvanud juba 17 miljoni inimeseni ning paljude teistegi töökohad ei ole aeglase majanduskasvu tõttu kuigi kindlad. Inimesi ähvardab oht kaotada oma kodu. Süvenevad sotsiaalse ebavõrdsuse ilmingud, kusjuures 78 miljonit inimest, neist paljud lapsed, elavad allpool vaesuspiiri või selle lähedal.

Üleilmne finantskriis on toonud ilmsiks reguleerimata turumajanduse nõrkused. Praegu on maailma majanduses rasked ajad. Möödunud aastal toimus kaks ennenägematut majandusšokki – alates 1930ndaist aastaist kõige raskem laenukriis ning energia- ja toiduainete hindade rekordiline hüpe. Vajame aktiivset koostööd Euroopas ja kogu maailmas riiklike ja rahvusvaheliste finantssüsteemide tegevuste koordineerimisel ja probleemidega toimetulekul; proaktiivset tegutsemist majanduse ümberkujundamisel, sealjuures suunates investeringuid eelkõige prioriteetsematesse valdkondadesse, seades eesmärgiks tagada igaühele Euroopas majandusõitseng ja jätkusuutlik tulevik.

Konservatiivid on järginud pimedat turumajanduse-usku, teenides sel moel pigem vähemuse kui enamuse huve, ning praegu näeme neid tagajärgi, mida võib halvasti reguleeritud turumajandus korda saata. Ometi oleme me veendunud, et suudame siin midagi muuta. Me suudame Euroopa majanduse taaskäivitada ning uues sotsiaalses Euroopas kõigi jaoks õiglasema ja turvalisema ühiskonna luua.

Meie laiahaardeline progressiivne reformikava Euroopas koostöö ümberkujundamiseks, mille aluseks on sotsiaaldemokraatlikud väärtused, nagu võrdsus, demokraatia, inimväärikus, solidaarsus, vabadus ja õiglus, viib muutusele, mida Euroopa inimesed hädasti vajavad.

Sotsialistide, sotsiaaldemokraatide ning progressiivsete demokraatidena jagame ühiseid väärtusi ning eesmärke. Me töötame üheskoos õiglasema, turvalisema ja rohelisema Euroopa nimel. Kõik koos moodustame ühtse jõu muutuse läbiviimiseks.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***

Eesseisvad ülesanded

Euroopa on maailma rikkaimaid piirkondi. Väidetakse, et enam ei ole võimalik endale kõrgeid sotsiaalseid standardeid lubada, ometi on Euroopa suurim ühise majandusruumi ja töajuturuga piirkond maailmas ning me oleme võimelised kindlustama, et see kõik teeniks inimeste, töötajate ja ettevõtete huve.

Kõikidele Euroopa kodanikele peaks olema tagatud korralik töökoht, mis võimaldaks normaalse elustandardi. Me peame tegutsema nii, et ettevõtted suudaksid kasvada ja investeerida arvukamatesse ja parematesse töökohtadesse ning uutesse tehnoloogiatesse. Erinevalt konservatiividest ei nõustu me seisukohaga, et töötajate ning ametiühingute õigused on kuluartiklid, mida tuleks eirata või neist lahti saada nii ruttu kui võimalik. Otse vastupidi: majandusedu seisukohalt on nad äärmiselt olulised, sest nad annavad oma panuse töötajate motiveerimisse, töö kvaliteedi parendamisse, sotsiaalse harmoonia edendamisse ning kaasavad töötajad ettevõtete otsustusprotsessidesse. *Konservatiivid väidavad, et üleilmastumine nõuab inimestelt pikemaajad töötunde ja ränka tööd. Meie edumeelsete inimestena aga teame, et süüdi ei ole globaliseerumine, vaid pigem halb poliitika. Töötegemine peab olema nutikam, aga see ei pruugi tähendada ränka rügamist.*

Üleilmne finantskriis ja majanduslangus on inimesi rängalt tabanud. Finantskriis on näidanud, et globaalsel reguleerimata turul on inimeste eludele otsene mõju: suurenevad vahed ülemakstud juhtide ja alamakstud töötajate vahel, suureneb oht kaotada nii töö kui kodu. Meil tuleb tegutseda, et aidata uuesti jalule tõusta neil, keda hoop on kõige rängemalt tabanud. Samuti peame finantsmaailma paremini reguleerides takistama finantskriiside kordumist tulevikus. Kriis märgib konservatiivide halvasti reguleeritud turgude ajastu lõppu. *Konservatiivid usuvad turuühiskonda ning lubavad rikkail kõikide teiste arvelt rikkamaks saada. Meie usume sotsiaalsesse turumajandusse, mis võimaldab ühiskonna igal liikmel maksimaalselt üleilmastumise võimalusi ära kasutada. Meie usume põlvkondadevahelisse solidaarsusse, mitte parempoolsete individualismi.*

Kliimamuutus on maailma ees seisev suurim pikaajaline probleem. Tegemist on globaalse probleemiga, mis vajab ka globaalset lahendust. *Konservatiivid kõnelevad kliimamuutusest, meie aga tahame teha rohkem, kui vaid sellest rääkida. Me tahame näha konkreetseid ja reaalseid samme keskkonnakaitses ning majanduse muutmisel uue rohelise mõtteviisi ning uute töökohtade kaudu.*

Energia on praegu Euroopa jaoks kõige olulisem julgeolekuküsimus. Juba praegu impordime 50% energiast ja see võib 2030. aastaks tõusta juba 70%-ni. Energiaalase sõltumatuse saavutamiseks peame Euroopas koostööd tegema, arendades tootmist, mis lähtub keskkonnasõbralikest energiaallikatest. *Konservatiivid usuvad tavapärasesse äritegevusse, jättes selle turu otsustada. Mõned konservatiivid eitavad isegi kliimamuutuse olemasolu, ignoreerides olemasolevaid teaduslikke tõendeid ning tegutsedes vastutustundetult, arvestamata, kuivõrd tõsine on oht kogu planeedile ja inimkonnale. Meie eesmärk on muuta Euroopa maailma juhtivaks jõuks kliimamuutuse vastases võitluses.*

Euroopa Liit teeb pingutusi sisserände ohjamiseks, kuid teha tuleb veelgi rohkem ja paremini. Migratsioonist saadud kasu, panust nii meie riikide rikkusesse kui heaolusse pole võimalik eitada. Selleks, et ka tulevikus nautida tootlikumast, rikkamast ja

mitmekesisemast ühiskonnast saadavat kasu, anname endast kõik, et peatada illegaalne migratsioon üle meie riigipiiride ning võitleme inimkaubandusega. Legaalsetel sisserändajatel peavad olema samad õigused ja kohustused kui teistelgi töötajail. Asüüliõigus on üks inimeste põhiõigusi neile, kes põgenevad tagakiusamise eest, ning seetõttu tahamegi garanteerida, et tegemist oleks kindla ja õiglase süsteemiga, mis kaitseb nõrku ja rõhutuid ning mida ei tohi kuritarvitada. Kliimamuutus tekitab uue migratsioonilaine kõige enam mõjutatud vaesematest piirkondadest ning sellega tuleb tegeleda meil. Samuti peame andma sisserändajatele võimaluse lõimuda, seda nii nende endi kui ka vastuvõtva ühiskonna kasu silmas pidades. *Konservatiivid on hirmutegurile rõhunud. Meie soovime nii legaalse kui ka illegaalse migratsiooni küsimustesse inimlikku mõõdet.*

Demokraatiat ja kodanikuõigusi ähvardavad ohud pole kuskile kadunud. Terrorism, kuritegevus ja ekstremism ületavad Euroopa riikide piire. Me peame rohkem panustama Euroopa ühistevusse, et need ohud ei ähvardaks Euroopas meie kodanike elusid ja vabadusi. Seejuures ei tohi teha kompromisse inimeste põhivabaduste osas, nagu seda on sõnavabadus ja isikuandmete kaitse. EL peab rahu ja arengu nimel tegutsema ka oma piiridest väljaspool. Sellega tõstame omaenese turvalisust, tuues kasu ka vaesemate piirkondade elanikele. Koostöö ELi raames suurendab ka liikmesriikide mõjujõudu maailmaasjades. *Konservatiivid räägivad demokraatia kolmest põhimõttest: kodanikuõigused, julgeolek ja areng. Meie panustame kõik jõupingutused nende põhimõtete elluviimisse.*

Tehes Euroopas koostööd, oleme tugevamad, sest:

- osaleme maailma suurimas majandusruumis – ning seetõttu suudame luua rohkem paremaid töökohti ning vaesust vähendada ühiste normide alusel tegutsedes;
- keskkonnaproblemaatika ei lõpe riigipiiriga. Kliimamuutuse ja selle tagajärgedega võitlemiseks peame ühise eesmärgi nimel koos töötama;
- oleme suutelised arendama solidaarsust ja ühtekuuluvust, mis on alustagedeks meile kõigile kasulikule Euroopa-projektile. Tööjõu vaba liikumine peaks andma kõikidele töötajatele suurema vabaduse ja võimalused, tuues kasu ka riikidele, kus need inimesed töötavad, samas hoidma ära "ajude äravoolu" vähem rikastest piirkondadest. See ei tohiks aga kaasa tuua ei madalamaid sotsiaalseid standardeid ega palkade alanemist, mis annaksid töötajate arvelt konkurentsieelise ühele liikmesriigile teiste ees;
- meie politsei jõud ning kohtuvõimud saavad teha koostööd kuritegevuse ja terrorismi ohjamiseks.

Me tahame tugevat ja progressiivset Euroopat. Oma progressiivse Euroopa loomise manifestis selgitame vajalikke põhimõtteid selle saavutamiseks, et muuta eesseisvad ülesanded progressiks kõikide jaoks.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***

*****

Ettepanekud

1. Majanduse taaskäivitamine ning uute finantskriiside vältimine

Üleilmne majandus- ja finantskriis on andnud ränga hoobi kogu Euroopa majandusele ning tavainimestele. Ohtu on sattunud reaalpalgad ja inimeste ostujõud. Meie ei jää nende arengute passiivseiks pealtvaatajaks. Euroopa majanduste kaitsmisel üleilmse finantskriisi kontekstis on eurol olnud täita tohutult tähtis roll. Samas tuleb teha aga veelgi rohkem, et reformida finantsturud, võidelda majanduslangusega ning majandus taaskäivitada, mis viiks meid kasvufaasi ning uute töökohtade loomisele.

Samuti süveneb katastroofiliselt ka kliimamuutuse oht. Kui me ei tegutse nüüd, siis kahjustame oma planeeti ja oma elusid järjest rohkem. Oleme veendumusel, et võitlus kliimamuutusega suudab Euroopa majanduse ümber kujundada ning luua tingimusi uueks intelligentseks roheliseks kasvuks ja töökohtade tekkeks, samuti tagada ainelist rikkust igaühele Euroopas. Usume kindlalt jätkusuutliku arengu põhimõtetele, mille aluseks on üksteist toetavad majanduslikud, sotsiaalsed ning keskkonnapõhimõtted.

Euroopa Liit on maailma suurim majandus- ja tööjõuturg. Koostööd tehes saavutame majanduse taaskäivitamisel tugevama positsiooni tänu intelligentse rohelise kasvu ja töökohtade loomise kavale. Ametiühingutel ning töandjail on oluline roll panustamiseks intelligentse rohelise kasvu elluviimisse kogu Euroopas.

Majanduse ümberkujundamise ajajärgul tuleb inimesi aidata. On hädavajalik, et igas vanuses kodanikel on võimalus oma oskusi arendada, leida uusi ja paremaid töökohti ning võimalus töötada ja õppida välismaal. Meie arvates peavad tegevused kohalikul, regionaalsel, riiklikul ja Euroopa tasandil olema suunatud inimeste toetamisele sellel üleminekuajal ning uute ja paremate võimaluste loomisele.

Euroopa eelarve peab keskenduma intelligentsele rohelisele kasvule ning eesseisvate ülesannete lahendamisele. Kuna tegemist on solidaarsusel põhineva eelarvega, peaks ta teenima elatustaseme parendamise eesmärki ning soodustama sotsiaalset ühtekuuluvust ja kasvu kogu Euroopas, samas toetama konvergensti vähemarenenud Euroopa Liidu piirkondades, eeskätt uutes liikmesriikides.

Finantsturgude reformimine reaalmajanduse, töökohtade ning kasvu teenistusse

Segadused finantsturgudel tõid ilmsiks koostöövajaduse tegeliku tähtsuse Euroopale, et takistada pangandussüsteemi kokkuvarisemist ning aidata turge stabiliseerida. ELi koordineeritud tegevus on aidanud kaitsta inimeste sääste, pensione ja kodusid. Kuid finantskriis tõi ilmsiks ka turusüsteemi sügaval asuvad puudused, millega tuleb tegeleda, et vältida sarnaste kriiside kordumist. Kõik finantsaladel tegutsejad, kui nad meie liikmesriikides tegutsevad, peavad kandma konkreetset vastutust.

Me garanteerime, et finantsturud on tulevikus reaalmajanduse, töökohtade ja kasvu teenistuses.

1. Tuginedes ELis ja maailmas juba toimunud kõnelustele, teeme ettepaneku reformida finantsturud. Regulatsioon peaks hõlmama kõiki finantsalal tegutsejaid. Vajame uut läbipaistvuse ja avalikustamise

standardit. Kõikide finantstegijate jaoks peaksid kehtima karmid kapitalinõuded ning liigsele laenamisele ja halbadele laenudele tuleb seada piirangud, et vältida üleliigset riskivõtmist ja laenukoormust. Piirid tuleb seada ka tippjuhtide palkadele ja hüvitistele, pidades silmas, et sissetulekud kajastaksid nii firma kahjumeid kui kasumeid. On vaja uusi reegleid, et vältida huvide konflikte. Peame garanteerima, et töötajail säilib kogu ülevõtmiste protsessi jooksul õigus saada teavet ja konsultatsioone; et need töötajad, kes teevad makseid pensionifondidesse, teavad, kuhu ja kuidas nende raha investeeritakse. Euroopa järelevalvesüsteemi tuleb samuti edasi arendada. Finantsinstitutsioonid peavad selgitama kõiki nende bilanssides esinevaid riske. Kahjulikud lühikeseks müümise (*short-selling*) tehingud halvendasid kriisi veelgi ning neid peaksid regulatiivorganid ohjeldama. Järelevalvet tuleb teostada riskifondide ning erakapitali investeerimisfondide tegevuse suhtes ning neid tuleb tõhusamalt reguleerida. Peamisteks küsimusteks jäävad kohustus selgitada varade ja regulatiivseid struktuure, nõudmiste karmistamine investorite riskidest informeerimisel, piirangud liigsele laenu abil finantseerimisele ning investeringupiirangud.

2. Me soovime teha lõpu maksuparadiisidele, maksude optimeerimise skeemidele, maksudest kõrvalehiilimisele ning tõhustada võitlust rahapesuga Euroopa Liidus ja üle maailma, et kõik turutegijad maksaksid õiglaselt makse maades, kus nad tegutsevad.
3. Teeme ettepaneku teha koostööd kõigi partneritega kogu maailmas globaalse finantsarhitektuuri reformimiseks, et takistada finantskriisi kordumist ning allutada finantsinstitutsioonide võim demokraatlikule järelevalvele.

Intelligentne roheline kasv ja töökohtade Euroopa-strateegia:

Meie ettepanekuks on Euroopa-strateegia intelligentseks roheliseks kasvuks ja töökohtade loomiseks, mille raames luuakse 2020. aastaks 10 miljonit uut töökohta, neist 2 miljonit taastuvenergia sektoris, ning mis aitab viia Euroopa maailma innovatsiooni, uute roheliste tehnoloogiate ja toodete liidripositsioonile. Strateegia rajaneb Euroopa Liidu olemasoleval Lissaboni leppel, mille sihiks on muuta Euroopa kõige dünaamilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks teadmispõhiseks majanduseks maailmas, mis on võimeline jätkusuutlikuks majandusarenguks, pakkudes rohkem ja paremaid töökohti ning suuremat sotsiaalset ühtekuuluvust. Euroopa Liidus ollakse suutelised kõikidel riiklikel tasemetel tegema koostööd soodustamiseks intelligentset rohelist kasvu, eelkõige struktuurireformide ja maksupoliitika kaudu. Nende eesmärkide saavutamiseks tuleb ELi rahastatud investeringuprojektid kiiresti ellu viia. Meie strateegia põhielementideks on järgnevad ettepanekud:

4. Muuta Euroopa transport inimestele ja ettevõtetele kõige tõhusamaks, kättesaadavamaks ja "puhtamaks" transpordiks. See tähendab konkurentsivõimelisema ja mõistliku hinnaga kiirrongide võrgu väljaehitamist Euroopa linnade ja regioonide vahel ning keskendumist sellele, et oleks lihtsam lülituda raudteetranspordilt üle teistele transpordiliikidele, luua integreeritud õhuruum, kus lennukid saaksid lennuaja lühendamiseks kasutada otsemaid lennumarsruute. Muuta mere- ja siseveekogude transport puhtamaks, efektiivsemaks ja turvalisemaks nii töötajaile kui reisijaile ning kujundada ümber

linnatransport. Sotsiaaldemokraatidest linnapead on oma 2008.a linnaliikumismanifestiga (*Urban Mobility manifesto*) teenäitajaiks: uued tegevusplaanid aja ja kulude kokkuhoiduks, saastatuse vähendamiseks. Me soovime koostööd Euroopas, et vahetada omavahel parimaid praktikaid ning edendada kogu Euroopas linnakeskkonnas säästlikku liikumist, samuti jätkame tööd, et täiustada kõikide transpordiliikide turvalisust.

5. Teeme ettepaneku laiendada energia- ja lairibasüsteemide infrastruktuuri majandusliku moderniseerumise eesmärki silmas pidades. Näiteks tuuleenergiapargid vajavad uut tüüpi riikidevahelisi põhivõrke. Maapiirkondade areng sõltub lairibasüsteemidele juurdepääsuvõimalusest igas Euroopa nurgas. Kogu Euroopas on vaja teha mitmemiljardilisi investeeringuid võrgusüsteemide arendusse. Euroopa Investeeringupank on juba kaasatud nii energia- kui ka telekommunikatsiooni infrastruktuuride arendamisse ning võiks veelgi jõulisemalt tegutseda. Samuti tuleks mõelda ka Euroopa tõukefondide paremale kaasamisele.
6. Energia tõhusam kasutamine on üks paremaid viise, kuidas inimeste kütetarveid vähendada ning uusi töökohti luua, näiteks ehitiste soojustamise kaudu. Meie ettepanek sisaldab aktiivset koostööd ELi riikide, valitsuste, regionaalsete ja kohalike võimude vahel, et aidata inimestel toime tulla üha kasvavate kütusehindadega, vähendades energiatarbimist, rahastades energia säästlikuma kasutamise võimalusi kodudes ning kindlustades, et energiafirmad ajaksid õiglast ja vastutustundlikku hinnakujunduse- ning kliendipoliitikat.
7. Investeeringute oluline kasv uuringute, arenduse ja innovatsioonivaldkonnas on olulise tähtsusega intelligentse rohelise kasvu ja pikaajalise rikkuse loomise seisukohalt. Hetkel on USA kulutused selles osas poolteist korda suuremad kui kogu Euroopal. Euroopa peab järele jõudma ning juhtpositsioonile asuma.
8. Teeme ettepaneku sõlmida Euroopa tuleviku tööhõive kokkulepe. Kõik Euroopa programmid tuleks üle vaadata lähtudes sellest, mil moel tööhõivet ning töövõimalusi saaks tagada ja edendada. ELi rahastatavad investeeringuprojektid tuleb kiiresti ellu viia. Tuleb ära kasutada võimalusi, mida Euroopa sotsiaalfond pakub töötute tööjõuturule integreerimiseks ning töötajate koolitamiseks. Maailmamajanduses on investeeringud haridusse põhilised kasvu toetajad ning nende abil saab luua paremini tasustatud ning kvaliteetsemaid töökohti. Meie ettepanek on rahastada ELi praegusest eelarvest oskuste programmi, et koolitada Euroopa töötajaid muude oskuste hulgas ka tuleviku "rohelisteks" ametiteks, näiteks taastuvenergia sektoris. Samuti töötame selles suunas, et kõigile oleks kättesaadav täielik ja võrdne võimalus elukestvaks õppeks, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata hariduse omandamise nn "teisele võimalusele" ning koolitusele nende jaoks, kes pole formaalharidust omandanud. Seda peaksid toetama nii Euroopa, riigi- kui ka regionaalpoliitikad. Meie ettepanek on suurendada ELi praeguse eelarve raames haridus- ja koolitusvahetuste rahastamist, et oleks kaasatud ka näiteks praktikandid/stažöörid ja vanemad inimesed, tuginedes ERASMUS-programmi edule ning andes võimalikult suuremale arvule inimestele võimaluse õppida välismaal.

Liikumisvalmidus peaks olema reegel, mitte erand. Igal noorel eurooplasel peaks olema võimalus seda kasutada.

9. ELi siseturu kujundamine tuleks lõpule viia ning igasugust ettevõtete tegevust takistavat bürokraatiat tuleks vähendada, et Euroopas elavneks kaubavahetus ja kasvaks töökohtade arv ning et see kõik põhineks kõrgetel keskkonna- ning sotsiaalsetel standarditel. Väikesed ning keskmise suurusega ettevõtted on Euroopa majanduse selgrooks ning suurimaiks tööandjaks. Euroopa eraettevõtete seaduse kaudu tuleks regulatsioone lihtsustada, võimaldades samas neil siseturule ning finants- ja innovatsiooniresurssidele kergemini ligi pääseda. Euroopa Investeeringupanga ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga kapitalibaase ja krediidimahtusid on vaja suurendada ning väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele krediidi andmist lihtsustada.
10. Euroopa Keskpank peab kasvu ja tööhõivet toetama, hoides samas hinnad stabiilseina.

Töötajad ja ettevõtted peavad majanduse ümberkujundamisest kasu saama:

11. Teeme ettepaneku toetada ettevõtteid, et ennetada muutusi, mis on tingitud kliima- ja tehnoloogilistest muutustest, et kindlustada sel viisil olemasolevaid töökohti ning ka uusi juurde luua, samal ajal aga ka aidates töötajaid ümberõppel, juhul kui nad nende muutuste tõttu peaksid töökoha kaotama. Seda saaks eriti hästi teostada ELi Globalisatsiooni Tasandusfondi kaudu. Samuti aitame me aktiivselt kaasa Euroopa tööandjate vahelisele dialoogile kindlustamiseks, et nad suudaksid reaalselt muutustele reageerida ning oma töötajaid uutele tingimustele vastavalt ümber õpetada.
12. Toetame töökohtade loomist, tagamaks, et ettevõtted saaksid investeerimiseks ja kasvuks krediiti, näiteks Euroopa Investeeringupanga kaudu. Samuti toetame sotsiaalmajanduse arengut Euroopas, kus hetkel on näiteks kooperatiividesse hõlmatud 5 miljonit inimest, kehtestades Euroopa assotsiatsioonide, hoiu-laenuühingute ja sihtasutuste seaduse.

Euroopa uus progressiivne reformikava on olulise tähtsusega, et üleilmastumise võimalused jõuaksid kõikide kodanikeni ning muudaksid inimeste elusid positiivses suunas.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***

2. Uus sotsiaalne Euroopa – pakkudes inimestele õiglasemat kokkulepet

Ei ole oluline, kes me oleme või kus oleme sündinud, Euroopa inimestel on ühised põhiväärtused ühiskonna suhtes, kus soovime elada: kõrge elatustasemega turvalisem Euroopa, hea ja stabiilne töö ning ohutu ja puhas keskkond.

Olemasolev ebavõrdsus ja uued globaalsed väljakutsed asetavad inimesed üha suurema surve alla ning tekitavad ühiskonnas püsiva jagunemise ohu – vaeste ja rikaste perede lapsed, stabiilsete ja hästimakstud töökohtade ning ebakindlate ja madalapalgaliste

ametite vahel, madala kvalifikatsiooniga töötajate ja kõrgharitud vahel, nende vahel, kellel on internetile juurdepääs ja kellel ei ole, immigrandide ja Euroopas sündinute vahel, naiste ja meeste vahel.

Nende ebavõrdsuse ilmingutega suudame toime tulla, kui suuname Euroopa-koostöö meie inimeste elujärje parendamisele. Peame tegema paremat poliitikat nende huvides, kes majanduslanguse ajal ja edaspidigi on kõige haavatavamad. Meie sooviks on üles ehitada uus sotsiaalne Euroopa oma partneritega koostööd tehes, eriti ametiühingutega, kes jagavad meie seisukohta, et kõige tähtsamad on ikkagi inimesed.

Oleme kindlad, et demokraatia ja kodanikuõigused Euroopa Liidus on üliolulised tagamaks inimeste õiglasema kohtlemise. Kodakondsus peaks olema kaasav, põhinedes õigustel ja kohustustel, olles osa meie kontinendi ühistulevikust. Tahame, et igaüks, kes elab ja töötab Euroopas, saaks oma tuleviku üle otsustamisel sõna sekka öelda. Meil on usku tulevaste põlvete otsustusõigusesse ning teeme kõik, et aidata kaasa poliitilisele ja ühiskondlikule kaasatusele. Suhtume tähelepanuga noorte eurooplaste vaadetes, vähetähtsad ei ole sellised teemad nagu uue sotsiaalse Euroopa loomine, kultuuridevahelise dialoogi edendamine, kliimamuutus, Euroopa roll maailmas ja üleilmastumise protsessis. Me usume aktiivse demokraatliku konsulteerimise ja osaluse vajalikkusse, nagu oleme ilmekalt näidanud selle manifesti prioriteetide üle avalikkusega konsulteerides.

EL põhineb inimõigustel, mittediskrimineerimisel ja üksteise austamisel. Meie näeme mitmekesisust tema erinevates vormides – kultuurilises, keelelises ja usulises – Euroopa ühe suurima varana.

Euroopa majandus on tarbijaile toonud ka suurt kasu. Me jätkame Euroopas tarbijate õiguste eest võitlemist, järgides edusamme, mida oleme saavutanud tervislikuma toidu ja turvalisemate mänguasjade ning odavamate reiside ja telefonikõnede eest võideldes. Tarbijate õigusi suurendades ning neid kaitstes aitame kaasa ELi kodanikele turvalisema ja õiglasema Euroopa ülesehitamise.

Inimestele õiglasema kohtlemise kindlustamine:

13. Teeme ettepaneku jõuda kokkuleppele Euroopa sotsiaalse progressi leppe osas, pakkudes välja riiklikud sotsiaal-, tervishoiu- ja hariduspoliitika eesmärgid ning standardid, mis toetaksid võitlust vaesuse ja ebavõrdsusega, samuti ELi sotsiaalse ja majandusliku arengu edendamist. Et tagada väärikas elu pensionäridele, töötutele või neile, kes ei suuda töötada, nõuame kõigile neile kõikides Euroopa riikides vajadustel põhinevaid sotsiaalkindlustushüvesid.
14. Teeme ettepaneku lisada igasse Euroopa seadusandlusse sotsiaalse progressi säte ning Euroopa seaduste arendamisel võtta arvesse sotsiaalsete ja keskkonnamõtjude hindamist. Hinnang tuleb anda samuti liberaliseerimisprotsessile. Teeme ettepaneku, et EL viiks oma keskkonna- ja energiapolitikas läbi sotsiaalauditi, et töötada välja meetmed, mis ei lubaks neil poliitikail kõige vaesematele hoopigi anda.
15. Meie ettepanek on luua Euroopa avalike teenuste raamistik, garanteerides kodanikele avalikele teenustele üldise ja võrdse ligipääsu, säilitades teenuste kvaliteedi, kohaliku autonoomia, läbipaistvuse ning terviklikkuse nagu on määratletud riiklikul tasandil,

et Euroopa konkurents ja äritavad ei läheks vastuollu kodanike õigustega. Sotsiaalseid ja keskkonnakriteeriumeid Euroopa avalike lepingute andmisel tuleb laiendada ja tugevdada.

16. Teeme ettepaneku sõlmida Euroopas palgakokkulepe, mis tagaks võrdse palga võrdse töö eest ning määraks kindlaks rahuldava miinimumpalga taseme kõigis ELi liikmesriikides, mis oleks kokku lepitud, kas seaduses või kollektiivlepingutes ning kehtiks nii kodanikele kui sisserännanud töölistele. Sotsiaalsete õiguste hulka kuulub ka töötajaile õiglase „mängumaa” andmine.
17. Me tegeleme probleemidega, mis on seotud ajude äravooluga, tingituna kõrgeltkvalifitseeritud professionaalide ja oskustöölise liikumisest Euroopas ning kolmandatest riikidest Euroopasse.
18. Me tegutseme kõigis Euroopa Liidu liikmesriikides, edendamaks õiglast maksupoliitikat, mis garanteeriks Euroopa heaoluriikide finantseerimise.
19. Me tegutseme, et takistada töötajate ekspluateerimist ning tugevdada nende üldtöökokkuleppe saavutamise õigust. Viimase aja Euroopa Kohtu lahendid on loonud ebakindluse töötajate õiguste ja üldtöökokkulepete valdkonnas. Koos oma sotsiaalpartneritega käsitleme mõjusid, mis johtuvad Vikingi, Laval ja muudest otsustest, olemaks kindlad, et õigusi ei kahjustata. Oluline on uuesti üle vaadata ELi renditöölise direktiiv. Euroopa tasandil üldtöökokkuleppe saavutamiseks tahame välja töötada Euroopa piiriüleste üldtöökokkulepete läbirääkimisprotsessi ja kollektiivlepete raamistiku. Lisaks on meie eesmärgiks saavutada normaalne tööaeg, tervise- ja tööohutuse standardid ning normaalne töö- ja eraelu tasakaal.
20. Meie ettepanek on kindlustada töötajate õigust teabele ja konsultatsioonide saamisele. Euroopa ja globaaltasandil töötajate osalus on tulevikuvõti – eluliselt tähtis sotsiaalse Euroopa loomisel ning eeldus normaalseks töötegemiseks. Me püüdleme osaluse tõstmisele majanduslikes otsustusprotsessides Euroopa tasandil. Selleks peab töötajate õigus teabele ja konsultatsioonile olema fikseeritud äriseaduse direktiivides, põhinedes Euroopa äriseaduse mudelil, samuti tuleb suurendada Euroopa Töötajate Nõukogude õigusi. Ühtlasi tahame veelgi rohkem edendada sotsiaalset dialoogi ametiühingute ja tööandjate vahel Euroopas ning laiendada seda ka teistele sektoritele.
21. Meie ettepanek on välja töötada ELi laste õiguste strateegia, mis aitaks laste vaesust kaotada ning tagada juurdepääs haridusele, sealhulgas ka koolieelsele lastehoiule.
22. Teeme ettepaneku koostada internidele Euroopa Harta, mis annaks töökogemusi otsivatele noortele paremad õigused ning kindlustaks, et neil oleks tööelu algusest suurem kasu.
23. Soovime kindlustada era- ja kollektiivsete tarbijate õigusi ning tagada nende õiguste korrektse jõustamise Euroopa Liidus.
24. Teeme ettepaneku püstitada ELi vanade inimeste hoolekande eesmärgid, mis järgiksid juba olemasolevaid lastehoolduse põhimõtteid, võttes arvesse meie üha vananevat rahvastikku ning täieliku tööhõive ning sugude võrdsuse saavutamise vajadust.

Kodanike õiguste kaitse:

25. Kinnitame, et demokraatia, läbipaistvus ja vastutus on kõikide Euroopa institutsioonide reformide nurgakiviks. Me soovime läbipaistvust suurendada näiteks sellega, et kohustame kõiki lobitegijaid ja -agentuure iseennast, oma kliente ja nende tegevusi registreerima, sealhulgas kõik kontaktid valitud (rahva)esindajatega, samuti ametnikega ja muude töötajatega.
26. Kohustume tagama, et ELi seadused austaksid kodanike õigusi, nagu need on sätestatud Euroopa Inimõiguste Konventsioonis ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Hartas. Täiustame diskrimineerimisvastast seadusandlust, mis tagaks võrdse kohtlemise soost, rassist, puudest, vanusest, seksuaalsest orientatsioonist, usust või veendumustest sõltumata.
27. Meie ettepanek on kõikide ELi kodanike võrdne kohtlemine ELi piires ilma igasuguse diskrimineerimiseta, liikudes sinna poole, et ühes liikmesriigis sõlmitud abielu, partnerlust ja vanemlikke õigusi tunnustataks kõikides teistes ELi riikides.
28. Me toetame regioonidele ja kohalikele omavalitsustele Euroopa asjades suurema osatähtsuse andmist, mis ühtlasi peegeldaks ka nende üha suurenevat rolli Euroopa erinevate poliitikate elluviimisel ning Euroopa-küsimuste arutelude edendamisel riigitasandist madalamal tasandil. Me toetame Euroopa kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse tunnustamist ning edendamist Euroopa ühe tähtsama vara ja identiteedi osana.

Euroopa uus progressiivne reformikava on määrava tähtsusega uue sotsiaalse Euroopa ülesehitamisel, mis tagaks inimeste õiglasema kohtlemise.

Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades. Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.

3. Euroopast saagu kliimamuutuse vastase võitluse juhtiv jõud maailmas

Meil tuleb kliimamuutuse küsimusega tegeleda just praegu nii oma laste kui lastelaste huvides.. Otsustavate sammude astumine just nüüd võimaldab Euroopal saavutada ülemaailmset juhtpositsiooni uute, tõhusamate roheliste tehnoloogiate väljatöötamisel ning vähendada riski, et tulevikurikkus kliimamuutuse tõttu väheneks. Mitte midagi tegemine ohustab aga elu maakeral. Seetõttu peab Euroopa katkestama oma sõltuvuse nafta- ja söevardest ning asuma juhtpositsioonile, et saavutada uus kliimalepe Kyoto kokkuleppele järgnevaks perioodiks alates aastast 2012.

Globaalse kliimakokkuleppe rahvusvaheliste läbirääkimiste edukaks juhtimiseks:

29. EL peab asuma rahvusvahelistes läbirääkimistes juhtpositsioonile, et saavutada ÜRO tippkohtumisel 2009. aasta lõpus ülemaailmne kokkuleppe vähendada emissioone 2020. aastaks 30% ulatuses. Meie kõikide ühine eesmärk on, et kõik arenenud ja arenevad majandused, sealhulgas ka USA, Hiina ja India selle leppega liituksid. Meie eesmärgiks on solidaarsusel põhinev kõikide maailma riikide kaasamine, kusjuures juhtrolli etendaksid arenenud riigid.

30. Teeme ettepaneku suurendada ELi toetust arengumaadele, et viimased suudaksid kliimamuutusega võidelda, aga ka sellega kohaneda. EL peab tagama suuremahulised tehnoloogiasiiirded, et need riigid suudaksid ületada vaesuse ning majanduslikult areneda, ilma et globaalne soojenemine suureneks. Lisaks peame tagama, et ELi poliitika ei viiks kolmandates riikides kasvuhoonegaaside emissiooni suurenemisele, astuma samme, et vältida riski, kus energiamahukad tööstusharud siirduvad maailma piirkondadesse, kus kliimamuutusega seotud nõudmised ei ole nii ranged.
31. Tulenevalt Euroopa sotsiaaldemokraatlike valitsuste initsiatiividest peab EL asuma juhtpositsioonile, et luua globaalset energia- ja arengufoorumit, kus saaksid kokku kõik maailma rahvad, et töötada välja planeedi energia- ja jätkusuutliku arengu pikaajaline nägemus.

Eeskujuga juhtimine – ELi ambitsioonikam kliima- ja energiapoliitika:

32. Meie ettepanek on kehtestada kõikehõlmav ELi kliimadirektiiv, mis kindlustaks, et olemasolevate seadustega seni veel katmata valdkondade eesmärgid ja tegevused, nagu energia-, põllumajandus-, toiduainete-, ehitus- ja transpordisektor, oleksid kõik kokku koondunud, nii et Euroopa Liit suudaks jõuda emissiooni piiramisel üldise eesmärgi täitmiseni. Kõiki muid kliimaalaseid seadusi tuleb samuti kohandada, et 30%-ne emissiooni vähendamise eesmärk saaks täidetud. Igas sektoris tuleb astuda samme emissiooni tõhusa vähendamise suunas.
33. Teeme ettepaneku töötada välja Euroopa ühtne energiapoliitika, mis energiakriisi tekkimisel põhineks jätkusuutlikkusel, energiajulgeolekul ja –sõltumatusel, energiaallikate mitmekesisusel ning liikmesriikide solidaarsusel. EL peab näiteks suurendama taaskasutatava energia varusid, asudes juhtima kõrgepingeülekandevõrgu ehitamist, et transportida Loode-Euroopa rannikumeres asuvate tuuleparkide energiat ning Lõuna-Euroopast ning Põhja-Aafrikast saadavat päikeseenergiat.
34. Me toetame kaasaegset ühtset põllumajanduspoliitikat, mis toetaks üldist maapiirkondade arengut ning väärtustaks põllumehe rolli, tunnustaks põllumajanduse osa keskkonna kaitsel, loomade heaolu ja taimestiku head seisukorda. Biokütused võivad aidata transpordiheitmeid vähendada, kuid kõige selle hinnaks ei tohi olla Euroopa ja maailma toiduainete tootmine, keskkonnakaitse või bioloogiline mitmekesisus.
35. Iga liikmesriik peab otsustama, kas tuumaenergiat kasutada või mitte. Siiski, arvestades, kui suure tähtsusega on tuumaenergiaalane julgeolek Euroopa riikidele, tuleb uute ja olemasolevate jaamade monitoorimine koordineerida Euroopa tasandil.

Euroopa uus progressiivne reformikava on määrava tähtsusega kliimamuutusega võitlemisel.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***

4. Soolise võrdõiguslikkuse kaitse Euroopas

Viimastel aastatel on meeste ja naiste vahelise tegeliku soolise võrdõiguslikkuse tagamisel saavutatud olulist progressi, suuresti tänu sotsialistidele, sotsiaaldemokraatidele ja progressiivsetele demokraatidele koostööle progressiivsete naisorganisatsioonidega.

Ometigi on tegemist pikaajalise ebavõrdsusega: ikka veel teenivad naised sama töö eest keskmiselt 15% vähem kui mehed, tõenäolisemalt jäävad just nemad töötuks, neil puudub julgus siseneda tööjoturule, sest ei ole piisavalt neid rahuldavaid töökohti või on need vähetasustatud, nõuavad madalat kvalifikatsiooni või on tegemist osapäevatöoga.

Kogu maailma miljonite naiste probleemiks on ikka veel eksploatimine ja nende õiguste rikkumine, inimkaubandus, koduvägivald ja muul moel ahistamine.

Ikka veel on naiste osakaal poliitikas väike, kuigi õigus hääletada ja olla valitud Euroopas kehtestati juba rohkem kui pool sajandit tagasi.

Euroopa mõnes paikkonnas ei ole meestel lapse sünni korral mingit õigust vanemapuhkusele. Naistel tuleb pahatihti valida, kas sünnitada lapsed või teha karjääri. Töötavatel peredel on raske hoida tasakaalus töö- ja eraeluga seotud kohustused. Meie võime seda muuta: need Euroopa riigid, kes on andnud endast parima naiste õiguste ja võimaluste suurendamisel, neil on ka suurim naiste osakaal tööhõives ja kõrgeim sündimus. Oleme väsimatult seisnud selle eest, et nii kohalikud omavalitsused, regioonid kui ka riik seisaksid hea laste päevahoiu võimaluste suurendamise eest.

Me jätkame võitlust sooliste stereotüüpidega ning usume, et naiste õiguste ja võimaluste suurenemine tuleb oluliselt kasuks nii majanduslikus, sotsiaalses kui ka demokraatlikus mõttes kõikidele Euroopa kodanikele.

Soolise võrdsuse muutmise kõigile realsuseks:

36. Teeme ettepaneku luua Euroopa naiste õiguste harta, et edendada naiste õigusi ja võimalusi ning aidata kaasa soolise võrdsuse saavutamisele kõikides sotsiaalse, majandusliku ja poliitilise elu aspektides.
37. Meie ettepanek oleks kehtestada kogu Euroopas naistele ja meestele täiustatud vanemapuhkuse õigused, mis vastaksid Euroopa kõrgeimale tasemele.
38. Jätkame toetustega naiste ja meeste võrdsele poliitilisele esindatusele kõikides Euroopa tasemel otsuseid tegevates organisatsioonides. Toetame võrdset soolist esindatust Euroopa Komisjonis ning Euroopa Parlamendis ning kutsume üles looma Euroopa soolise võrdõiguslikkuse voliniku ametikoha.
39. Jätkame tööd vanemate toetamise nimel, et nad saaksid tasakaalustada laste eest hoolitsemist ning tööalaseid kohustusi. Selle eesmärgi toetamiseks teeme ettepaneku, et liikmesriigid saavutaksid olemasoleva ELi eesmärgi, mis tähendab, et 0-3-aastaste laste osas oleks päevahoiuga kaetud 33% lastest ning vanuses 3 kuni eelkoolieani 90% lastest, ning võtta vastu ELi lastehoiu kvalitatiivsed lisaeesmärgid.

40. Oleme juhtimas võitlust selle eest, et lõpetada sugudevahelised palgavahed, mis on elustandardi parendamise, vaesusega võitlemise ja majanduskasvu suurendamise seisukohalt äärmiselt oluline samm.
41. Julgustame ja toetame võimaluste avardamist naisevõtjatele, -teadlastele ja -uurijatele.
42. Kindlustame ja edendame naiste seksuaal- ja reproduktiivtervise alaseid õigusi kogu Euroopas.
43. Teeme ettepaneku tegutseda Euroopas jõulisemalt, et välja juurida inimkaubandus ja seksuaalne ekspluateerimine, eeldades Euroopa riikide kohtuvõimude ja politsei vahelist tihedamat koostööd.
44. Toetame ELi ja tema liikmesriikide jõupingutusi kõikide võimalike ELi programmide ja fondide kaudu peatada kodu- ja sooline vägivald, sealhulgas naiste ja vähemuste suhtes korda saadetakse vägivald.

Euroopa uus progressiivne reformikava on määrava tähtsusega, et jätkata seda tööd, mis on juba tehtud nii naisi kui mehi abistavate soolise võrdõiguslikkuse algatuste toetamise suunas.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***

5. Efektive migratsioonipoliitika väljatöötamine Euroopas

Sisseränne on üks peamisi Euroopa Liidu liikmesriikide ees seisvaid probleeme. Euroopa progressiivselt meelesstatud jõud on valmis panustama selle ülesandega tegelemisse, tuginedes sellistele väärtustele nagu õiglus, demokraatia, inimõigused ja solidaarsus.

Peamisteks ülesanneteks on võidelda illegaalse migratsiooni ning inimkaubandusega, kindlustades õiglase asüülipoliitika neile, kes tagakiusamise eest põgenevad, jõuda õiglase ja mõistliku legaalse migratsioonini, mis põhineks Euroopa tööjõuvajadustel ning sisserändajate õigustel, ning võimaldades sisserändajatel lõimuda oma uute kogukondadega võrdsete õiguste ja kohustuste alusel.

Me mõistame inimeste muret migratsiooniga seoses. Just seepärast vajamegi reforme. Vastuseks ei ole mitte getod või ksenofoobia, vaid tegelikud reformid, mis tagavad integratsiooni, aitavad võidelda illegaalse migratsiooniga, illegaalse töötamise ja inimkaubandusega ning luua parema elu inimestele vaesemates riikides väljaspool Euroopat, samas vältides ajude äravoolu arenguriikidest.

Migratsiooni efektive juhtimine:

45. Meie ettepanek on kehtestada ühtsed standardid legaalseks migratsiooniks Euroopa Liitu, mis põhineksid solidaarsusel ja sisserändekoormuse jagamisel, samas täiel määral austades liikmesriikide pädevust selles valdkonnas.

46. Teeme ettepaneku kehtestada sisserändajate lõimumise Euroopa harta, mille aluseks on võrdsed õigused ja kohustused ning vastastikune austus, mis tuleks kooskõlla viia sisserändajate vastuvõttu reguleerivate põhimõtetega. Soovime integratsioonipoliitikat, mis tagaks pideva kaasava kodakondsuse ja esindatuse protsessi, samuti kõigi kodanike õigused ning kohustused. Erilist tähelepanu tuleks pöörata naiste, noorte ja Euroopa mustlaste lõimumisele. Seetõttu soovime edendada tegevusi sobival tasandil (olgu see siis kohalikul, regionaalsel, riiklikul või Euroopa tasandil), näiteks keele- ja kultuurikoolitused, mis toetaksid sisserändajaid uutesse kogukondadesse täielikult integreerumisel.
47. Meie ettepanek on hoogustada Euroopa jõupingutusi illegaalse migratsiooniga võitlemisel ühise välispiiride kontrollipoliitika raames, parema koostöö kaudu võitluses inimkaubandusega tegelevate kriminaalsete võrgustikega ning kolmandate riikidega sõlmitud partnerluslepetega, k.a tagasivõtmise protseduur
48. Meie püüdluseks on migratsiooniküsimuse tõhusamaks lahendamiseks tugevdada koostööd kolmandate riikidega (sealhulgas ka tagasivõtmise protseduurid), samas edendada nendes maades nii majanduslikku kui ka sotsiaalset arengut. Meie ettepanek on süvendada olemasolevaid mehhanisme ning luua uusi, et oleks võimalik kolmandate riikide võtmesektoritest oskustöölise ELi väljarändamisega seotud tagajärgedega paremini toime tulla.
49. Me toetame Euroopa ühtse asüüliüsteemi arendamist, mis põhineks õiglastel asüüli taotlemise reeglitel neile, kes põgenevad tagakiusamise eest ning rahvusvahelistel inimõigustel ja EL liikmesriikide ühisel sisserändekoormuse jaotamisel.

Üleeuroopaline koostöö on tõhusa migratsioonipoliitika seisukohalt olulise tähtsusega. Seda on võimalik saavutada vaid Euroopa progressiivsete jõudude enamuse toel.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***

6. Euroopa osatähtsuse suurendamine rahu-, julgeoleku- ja arengupartnerina

EL peaks olema ülemaailmse rahu ja jätkusuutliku sotsiaalse ja majandusliku arengu edasiviimisel esirinnas, inimeste julgeoleku nurgakiviks. Meie kodanikel on tänapäeva ebakindlas maailmas ikka veel ohtusid, millega tuleb kokku puutuda. ELi liikmesriigid peavad tegema tihedamat koostööd, et tagada meie riikide ja rahvaste julgeolek. Usume, et Euroopa ühishääl maailmas peab omandama tugevama kõlapinna, et saavutada meie kodanikele ja planeedile helgem tulevik. Peame tegema koostööd maailma rahvastega rahu ja partnerluse nimel ning vaesuse kõrvaldamiseks.

Euroopa on juba maailmas aktiivne tegutseja, kuid me peame oma mõjujõudu suurendama, koordineerides oma seisukohti ning võimalikult rohkem ühehäälselt rääkides. Oluline samm edasi selles valdkonnas oleks ELi ühtse välis- ja julgeolekupoliitika eriesindaja rolli tugevdamine. Kui me ei ole siin edukad, muutuvad EL ja tema liikmesriigid maailmaasjades järjest vähemtähtsaks. Tänapäeva globaalsed

juhtimisinstiitutsioonid on tõestanud, et nad ei ole uute globaalsete väljakutsetega hästi kohanenud. Seega, me peame võtma globaalse juhtimise ohjad enda kätte – koostöös uue demokraatidest administratsiooni USA, – võttes aluseks tugevnenud koostöö ja mitmepoolse lähenemisviisi.

EL peab tegema rohkem jõupingutusi kriisikolletes konfliktide lahendamise, rahuvalve ja humanitaarabi vallas ning suurendama võimekust abistada neid riike, kes on kannatanud tsiviil- või keskkonnakriiside tõttu. Meil tuleb kõrvaldada konfliktide ja terrorismi algpõhjused maailmas. Arengupoliitika, mis oleks innovaatiline ja põhineks inimeste kaasamisel juba rohujuure tasandil, tuleb suunata vaeste, arenevate riikide suunas. See poliitika peaks märkimisväärselt toetama naiste rolli nende maade olulise arengumootorina, näiteks laiendades juurdepääsu väikekrediidi projektidele.

Rahu ja julgeoleku edendamine:

50. Meie ettepanek on, et EL peab üha rohkem tegutsema konfliktide ärahoidmise, lahendamise ning kriisijärgse juhtimise alal välismaal, suurendades Euroopa riikide ühisvõimekust ning jagades omavahel ÜRO egiidi all rahutagamissmissioonide koormat kriisikolletes.
51. Meie arvates tuleb tugevdada politseijõudude, kohtu- ja julgeolekualast koostööd narkokaubanduse, kuritegevuse ja terrorismi ohjamise vallas. Kõige tähtsamaks prioriteediks on võitlus terrorismiga ning seda võitlust tuleb ELi eesmärgina üha enam tugevdada, jäädes seaduste raamesse ja põhivabadustega kompromissile minemata. Jätkame selles valdkonnas ühtse Euroopa-poliitika edendamist, sealhulgas Euroopa terrorismivastase strateegia täielik elluviimine ning tugi ELi eriesindajale.
52. Meie arvates peaks EL looma katastroofide vältimise vahendid.
53. Meie sooviks on suurendada Euroopa jõupingutusi rahvusvahelise desarmeerimise alal, sealhulgas relvastuse kontroll ja vähendamine, ning muuta ELi käitumiskoodeksi (Code of Conduct) relvade ekspordi osas veelgi piiravamaks ning läbipaistvamaks. Me tahame maailma ilma tuumarelvata.
54. Meie ettepanek on, et EL aitaks aktiivselt kaasa tsivilisatsioonide ühendusele (Alliance of Civilizations) ÜRO raames, toetades dialoogi ja partnerlust inimeste ja kultuuride vahel kui vahendit, mis suurendaks maailmas rahu ja julgeolekut.
55. Meie sooviks on suurendada kaitsekoostööd Euroopa Liidu liikmesriikide vahel, ilma et iga üksiku liikmesriigi kaitse- ja julgeolekupoliitika eripära saaks kahjustatud. Uus Euroopa kaitseinitsiatiiv tuleks välja töötada NATOga koostöös.
56. Me toetame ÜRO reformimist, eriti ÜRO Julgeolekunõukogu reformimist, samuti Maailma Kaubandusorganisatsiooni, Maailmapanga ja regionaalsete pankade ning Rahvusvahelise Valuutafondi otsuste tegemise protsessi, mandaadi ja tegutsemise läbivaatamist. IMFis hääleõiguste andmine peab paremini peegeldama arenevate riikide huvisid, eriti vaesemate riikide huvisid.
57. Me toetame ÜRO-d, et kehtestada moratorium surmanuhtluse rakendamisele.

Partnerluse edendamine:

58. Meie arvates on Lääne-Balkani tulevik Euroopa Liidus, kus stabiilsusega kaasneb majanduslik öitseng ja julgeolek. Me tervitame liitumisläbirääkimisi Horvaatiaga ning toetame ELi liitumisläbirääkimiste alustamist kõigi teiste Lääne-Balkani riikidega, juhul kui on vastavus kõikidele kriteeriumitele. Me usume, et EL peaks austama inimeste põhiõigusi, samuti Euroopa ühiskondade kultuuride ja religioonide mitmekesisust. Me toetame Türgi ELiga liitumise tähtajatut, selgetel kriteeriumitel põhinevat läbirääkimisteprotsessi ning nii Türgi kui ka EL peaksid oma kohustused täitma.
59. ELiga piirnevate riikide stabiilsus on sama tähtis kui laienemine. Me tahame tugevdada partnerlust ELi naabritega. Me teeme ettepaneku luua Musta mere piirkonna riikide liit ning idapartnerlus, et meie idapoolsete naabritega koostööd tugevdada. Samuti peab EL pidama struktureeritud dialoogi Venemaaga küsimustes nagu demokraatia, inimõigused, energiajulgeolek ning tihedam koostöö, k.a uus Läänemere regionaaliniitsiatiiv.
60. Me jätkame ELi ja Vahemere-äärsete riikide suhete tugevdamist. Vahemeremaade ühendus on põhiline instrument ning raamistik demokraatia, majandusliku ja sotsiaalse arengu ning inimõiguste edendamisel. Lisaks soovime, et EL etendaks aktiivset osa Lähis-Ida konflikti lahendamisel, pidades silmas kahe riigi, Iisraeli ja Palestiina, küsimusele lahenduse leidmist, samas mitte mingil määral rahvusvahelise kogukonna pingutusi kahtluse alla seades.
61. Teeme ettepaneku, et EL arendaks suhteid Ladina-Ameerika riikidega, et luua tõeline ja kõikehaarav partnerlus kõikides olulistes küsimustes ning toetada selle mandri regionaalseid integratsiooniprotsesse.
62. Me jätkame tugeva partnerlussuhte loomist USA uue demokraatidest juhtkonnaga.
63. EL peab süvendama suhteid Hiinaga, toetades paranenud inimõigusi ning sotsiaalseid ja keskkonnastandardeid koos kaubandussuhete süvendamisega.
64. Me toetame igati tihedamaid sidemeid Indiaga kui areneva globaalse jõuga, mis põhinevad vastastikusel austusel ja avatud dialoogil.
65. Panustame täies ulatuses Aafrika-ELi strateegia elluviimisse ja konsolideerimisse, et tugevdada suhteid, lahendada meie ees seisvaid ülesandeid, sõlmida majandusliku partnerluse kokkulepe ning toetada Aafrika pikaajalist arengut.

Vaesuse kõrvaldamine:

66. Uue Euroopa Parlamendi ametiaeg aastaiks 2009-2014 ühtib peaaegu ajavahemikuga, mis jääb ÜRO aastatuhande-eesmärkide saavutamiseni aastal 2015. Praeguse hetkeni on märgata edusamme peamiselt Aasia kiire kasvu piirkondades, eriti Hiinas, seejuures Aafrika kannatab ikka veel äärmise vaesuse kahjulike mõjude tõttu. Kasvavad toidu- ja kütusehinnad takistavad arengut paljudes neis paikades, kus edasimineku oli siiani märgatav. Me kasutame seda parlamendi tööperioodi, et suurendada jõupingutusi, mis viiksid meid eesmärkideni aastaks 2015. Seetõttu soovime, et rahvusvahelised arengueesmärgid

oleksid võetud südameasjaks kõigis ELi abi-, kaubanduse ja globaalse juhtimise reformimisele suunatud poliitikates. On vaja uusi innovaatilisi finantseerimisallikaid lisaks olemasolevaile Euroopa abikohustustele - vähemalt 0,7% rahvuslikust kogutulust olgu suunatud arengupoliitikale -, mida tuleb teha veelgi koordineeritumalt, tõhusamalt ja suunitletumalt. Me toetame Euroopa arengupoliitikas detsentraliseeritud koostööd, sealhulgas seda panust, mida suudavad anda Euroopa kohalikud võimud. Toetame Euroopa vabatahtlike humanitaarkorpuse loomist.

67. EL peab toetama mitmepoolset kaubandussüsteemi arenevate maade huvides WTO Doha arengutsükli raames ning kindlustama kaubavahetuse avanemisest tingitud hüvede õiglasema sisemaise jagamise, samuti garanteerima paremad sotsiaalsed ja keskkonnastandardid.
68. Meie arvates tuleks tegeleda maailma toidukriisiga, töötada selle nimel, et toiduainete hindadega ei toimuks edasist spekulatsioonimist, ning edendada toidujulgeolekut, töötades välja toetuste ja põllumajandustoodete tootmise uue põlvkonna poliitika.
69. Me jätkame tööd selle nimel, et kõik ELi kaubanduslepped sisaldaksid asjakohaseid, kehtestatavaid inim-, keskkonna- ja sotsiaalsete õiguste sätteid ning et kõik kaubanduslepped arenguriikidega, nagu näiteks majanduslikud partnerluslepped, teeniks eesmärki olla asjaomaste maade ja regioonide tõelisteks majandusliku ning sotsiaalse arengu vahenditeks.
70. Me toetame õiglase kaubanduse toodete levikut üle Euroopa. Õiglase kaubanduse meetmete edendamine ja teadlikkuse kasv sellega seoses soodustab jätkusuutlikku arengut ning aitab tagada normaalse palga arengumaades, panustades ka miljonite inimeste elukvaliteedi paranemisele kogu maailmas.
71. Normaalne töökoht peab saama ülemaailmseks eesmärgiks, mille saavutamise peavad panustama kõik riigid ja rahvusvahelised institutsioonid. Uus globaalne tegevuskava peab toetama põhilisi tööjõustandardeid, samuti edendama normaalseid töötingimusi, piisavat palgataset ja sotsiaaltagatist ning sotsiaalset dialoogi.

Euroopa uus progressiivne reformikava on määrava tähtsusega ELi osatähtsuse tugevdamisel rahu- julgeoleku ja arengupartnerina, meie endi tulevase arengu ja julgeoleku nimel, samuti teiste maade ja rahvastega solidaarsuse nimel.

*Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.*

*****

Tehke nii, et teie häälel oleks 2009. aasta juunikuus Euroopas kaalu

Nendel Euroopa valimistel loeb iga kodaniku hääl. Euroopa naistel ja meestel seisab ees valikutegemine progressiivse Euroopa Liidu, kus liikmesriigid teevad meie ees seisvate probleemide lahendamisel koostööd kõikide Euroopa rahvaste huvidest lähtudes, või konservatiivse Euroopa Liidu vahel, mis jätab meie riikide ja rahvaste tuleviku turu valitseda.

Kuid selleks, et viia ellu laiaulatuslikud progressiivsed reformid, mis eelkõige tähtsustaksid inimesi ning on vajalikud, et tagada Euroopa kodanike ja ühiskonna kui terviku heaolu, vajame Euroopa Parlamendis tugevat progressiivsete jõudude enamust. Meie, sotsialistid, sotsiaaldemokraadid, töö- ja demokraatlikud progressiivsed parteid, töötame selle nimel, et see enamus tekitada, et viia ellu meie manifest – meie kuus tähtsamat reformi progressiivse Euroopani jõudmiseks.

- 1. Majanduse taaskäivitamine ning uute majanduskriiside vältimine**
- 2. Uue sotsiaalse Euroopa loomine, pakkudes inimestele õiglasemat majanduspoliitikat**
- 3. Euroopa muutmine kliimamuutuse vastase võitluse juhtivaks jõuks**
- 4. Soolise võrdõiguslikkuse toetamine Euroopas**
- 5. Euroopa efektiivse migratsioonipoliitika väljatöötamine**
- 6. Euroopa osatähtsuse suurendamine rahu-, julgeoleku- ja arengupartnerina**

Oleme kuulnud inimeste häält, pidades oma prioriteetide suhtes ulatuslikke avalikke konsultatsioone. Nüüd kavatsame kuuldu ning manifestis kirja pandu põhjal tegutseda. Kõik koos oleme jõud, mis on võimeline muutusi läbi viima ning kõik koos suudame asju muuta.

***Suudame luua õiglasema ühiskonna inimeste tähtsust rõhutades.
Suunakem siis 2009. aastal Euroopa uuele rajale.***